

**Slavnostni nagovor predsednika Državnega sveta Alojza Kovšce na
prireditvi ob 200 letnici rojstva Jurija Humarja
(Primskovo, 13. 4. 2019)**

Spoštovane gospe in gospodje,

- cenjena gospa Helena Selan, predsednica Etnološkega društva Jurija Humarja,
- g. Rajko Meserko, župan Občine Šmartno pri Litiji,
- g. Franci Rokavec, župan Občine Litija,
- g. Boris Doblekar, poslanec Državnega zbora,
- dr. Janez Gabrijelčič, idejni oče gibanja Rastoča knjiga,
- spoštovani vsi sodelujoči pri pripravi dogodka,
- sodelujoči nastopajoči in
- vse krajanke in krajani,

z veliko častjo sem sprejel povabilo, da se udeležim današnje svečane prireditve.

Krajev, kjer ljudi tako tesno medsebojno povezujejo kultura, slovenska pesem in beseda, kot je to na Primskovem, pri nas ni veliko. Velike zasluge za negovanje vrednot in tradicije na tem koncu naše lepe domovine ima zagotovo Etnološko društvo, ki nosi ime po najznamenitejšem župljanu Juriju Humarju, ki je kot duhovnik prišel na Primskovo in tukaj pustil svoj neizbrisen pečat, krajani pa ste se mu ob 200 letnici rojstva oddolžili s ponatisom monografije o njegovem plemenitem življenju in delu.

Zato me še posebej veseli, da se je Primskovo leta 2016 priključilo gibanju Rastoča knjiga in zasnovalo svojo lastno Rastočo knjigo, vsako leto na

praznik Janeza Evangelista pa z njeno obeležitvijo pokažete, kako kulturno, duhovno in materialno napredujete, kaj vse zmorete in kako s svojimi prizadevanji vztrajno rastete. Ob tem spodbujate vrednote kot so znanje, povezovanje, sodelovanje in sprejemanje pogumnih odločitev. Zato ste lahko celi Sloveniji zgled strmenja k lepšemu, boljšemu in najboljšemu, kar vse simbolizira Rastoča knjiga, katere častni pokrovitelj je Državni svet.

Morda je izvor tovrstnega sodelovanja in medsebojne sloge iskati tudi v duhovnem izročilu, ki ga je v teh krajih zapustil znameniti primskovski gospod. Kot pričajo viri, ga je v dejanjih vodila velika ljubezen do svojega ljudstva, do Slovenstva in sočloveka. "Samo ljubezen bo rešila človeštvo" je zapisal sloviti tržaški rojak stoletnik Boris Pahor na podstavek kipca Deklice z rastočo knjigo, ki stoji v ljubljanskem parku Navje. S to mislijo, ki jo v svet širi Rastoča knjiga, bi se zagotovo globoko strinjal tudi humanist Humar, ki je sam neizmerno trpel, ko je gledal vso bedo in bolezni, ki so pestile ljudstvo tistega časa in ki je verjel, da ima ljubezen velikansko moč in deluje tudi po tem, ko zapustimo materialni svet.

Svoje življenjsko poslanstvo je videl v sočutju in pomoči drugim. In ko je po več uspelih poizkusih spoznal, da se v njemu resnično skriva nerazložljiva moč ozdravljanja, se je trudil to moč obrniti ljudem v korist, za kar ni hotel nobenega plačila. Danes vemo, da je poznal delovanje homeopatskih zdravil in vedel za dobrobit zdravilnih zelišč. Še posebej pa je znano njegovo zdravljenje z magnetizmom, katerega učinke je začel preizkušati leta 1853. Od tod njegov sloves mednarodno najbolj znanega slovenskega ljudskega zdravilca, radiestezista, bioenergetika in telepata.

Vsa ta izredna energija še danes prežema njegovo zadnje bivališče na tukajšnjem pokopališču, njegov življenjski moto o ljubezni in razdajanju svojega znanja in sposobnosti za sočloveka predstavlja dragoceno brezčasno sporočilo človeštvu. Osebnost, delo in življenje Jurija Humarja nam izpričuje, kaj so tiste prave vrednote, ki presegajo minljivost človekovega življenja, ki so večne in univerzalne. Moč njegovega duha in večini človeštva nerazumljiva energija, ki jo premorejo le izjemni posamezniki, nas navdaja s tihim strahospoštovanjem do tega izjemnega človeka, na katerega je spomin živ kljub vsej neizprosni minljivosti, ki jo s seboj nosi čas. Vse tisto, kar je primskovski gospod takrat razdajal med ljudi, še kako potrebujemo tudi danes in po tem bo človek večno hrepenel – hrepenel po zdravju, ljubezni, upanju, sreči... Znanost je danes morda res vsemogočna, a nikdar ne bo zmogla čudodelnosti, kakršno so pripisovali Juriju Humarju, ki se je tudi sam nenehno čudil majhnosti človeka v primerjavi s kozmosom.

Ob vseh teh dvomih pa je bil Jurij Humar za tisti čas izjemno izobražen. Znano je, da je govoril veliko jezikov, poleg slovanskih tudi vse glavne evropske. Jezikovno znanje je bogatil celo s proučevanjem staroindijskega jezika sanskrta. Na podlagi sanskrta ter slovanskih in romanskih jezikov je bil prvi Evropejec, ki je sestavil mednarodni jezik z 2000 besedami in 200 oblikami, ki naj bi služil predvsem pri sporazumevanju misijonarjev, katerih delo je goreče podpiral.

Spoštovani,

spomin na znamenitega Slovenca Jurija Humarja je priložnost za razmislek o nas samih – o nas kot posameznikih in kot narodu. Jurij Humar je

spoštoval knjigo in učenost ter znanje uporabljal izključno v dobro vseh, ki so njegovo pomoč potrebovali. Kot zaveden Slovenec se je na vsakem koraku zavzemal tudi za javno uporabo slovenskega jezika. Angleški zgodovinar H. G. Wells je nekoč zapisal, da lahko človekovo veličino merimo po tem, 'kar kdo zaseje za sabo, in po tem, koliko ljudi je navedel na to, da še po njegovi smrti z nezmanjšano vnemo premišlujejo po novem, drugače kot prej'. Jurij Humar je zagotovo bil eden teh veličastnih ljudi.

Hvala Etnološkemu društvu, ki je obudilo spomin na velikega rojaka, in se s tem zavezalo, da bo v njegovem duhu povezovalo skupnost, ter ožje in širše okolje spodbujalo k stalni rasti in napredku v duhu kulture, humanizma in ljubezni. Hvala Občini Šmartno pri Litiji, da zavzeto podpira delo in prizadevanja društva. Hvala knjižnici Litija - in s tem občini Litija-, ki s svojim domoznanskim delom pomaga pri ohranjanju in širjenju zavesti in spoznanj o »čudodelniku s Primskovega«. In hvala vsem prisotnim, da ste prišli in počastili spomin na prav posebnega moža.

Vsem želim prijetno druženje.

Hvala.

